

MKR-SAK 36/01

REFERATSAKER

- a) Protokoll fra møte i NØM 01.-02.02.01
- b) Protokoll for møte i KISP 15.-16.03.01
- c) Protokoll fra møte i prosjektkomiteen for KUI 20.03.01
- d) Referat fra møte i Samarbeidsråd for Menighet og Misjon 01.02.01
- e) Referat fra møte i ressursgruppen for dialog mellom Romanifolkets Landsforening og Den norske kirke 02.02.01
- f) Protokoll fra møte i Nemnd for kvinne- og likestillingsspørsmål 26.02.01

Forslag til vedtak:

Referatsakene tas til etterretning.

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry, no matter how small, should be recorded to ensure the integrity of the financial data. This includes not only sales and purchases but also expenses and income. The document also highlights the need for regular reconciliation to identify any discrepancies early on.

In addition, the document provides a detailed overview of the accounting cycle, which consists of eight steps: identifying the accounting cycle, analyzing the source documents, journalizing the transactions, posting to the ledger, preparing a trial balance, adjusting the accounts, preparing financial statements, and closing the books. Each step is explained in detail, with examples provided to illustrate the process. The document also discusses the importance of maintaining proper documentation and the role of the accountant in ensuring compliance with tax laws and regulations.

The final part of the document focuses on the preparation of financial statements, including the balance sheet, income statement, and cash flow statement. It explains how these statements are derived from the accounting records and provides a step-by-step guide to their preparation. The document also discusses the importance of these statements for management decision-making and for external stakeholders.

Overall, the document serves as a comprehensive guide for anyone involved in the accounting process, providing both theoretical knowledge and practical advice. It is a valuable resource for students, professionals, and business owners alike.

MKR-SAK 36/01

REFERATSAKER

a) Protokoll fra møte i NØM 01.-02.02.01

Saksbehandler: Ørnulf Steen

I protokollen fra Nemnd for økumenisk samarbeid og misjon (NØM) skal følgende saker trekkes frem:

Sak 04/01: Misjonsforståelsen

Som vedlegg til protokollen følger et referat fra samtalen om misjonsforståelsen (s. 4 flg). Samtalen ble gjennomført i to deler, først med representanter for SMM-organisasjonene, deretter med representanter for Kirkens bymisjon (Oslo), Kirkens Nødhjelp, Ungdomsmisjonen/Norges KFUK-KFUM og Studentforbundet.

Samtalen er referert i følgende hovedpunkter:

- Budskapet – teksten
- Konteksten
- Dialog
- Misjon og diakoni
- På leting etter språk
- Oppgjør med historien
- Områder som særlig utfordrer oss i den videre samtale

NØM drøftet også veien videre i arbeidet med misjonsforståelsen. Referatet trekker frem noen mulige veier videre uten at det er trukket konklusjoner. Nemnda spør bl.a. om det er ønskelig å utarbeide et misjonsdokument for Den norske kirke, eller en betenkning om misjon (kfr. Betenkningen om kirken i møte med den åndelige lengsel). Dersom man velger å gjøre et slikt arbeid, kunne det ha karakter av en bredt anlagt studieprosess i menighetene.

NØM er opptatt av å orientere MKR om arbeidet med misjonsforståelsen slik at rådet har anledning til å gi synspunkter på den pågående prosessen

Sak 05/01: Den norske kirke i kontakt med andre tros- og livssynssamfunn i Norge

Denne saken behandles i egen sak av MKR, sak 24/01.

Sak 06/01: Guds menighet – jordens største under

Som del av MKR-sak 35/01: "Orienteringer", vil rådets medlemmer i en senere forsendelse motta en brosjyre som skal sendes til alle menigheter i Dnk, samt informasjon om hvordan brosjyren vil bli spredt.

PROTOKOLL FRA MØTE I NEMND FOR ØKUMENISK SAMARBEID OG MISJON

1. og 2. februar 2001 i møterommet, 3.etg. Kirkens Hus, Underhaugsveien 15, Oslo

Til stede: Gerd Marie Ådna, Jan Otto Eek, Line Skum, Anne Beate Tjentland, Gunnhild Sivertsen Sørvig, Astrid Sandsmark (ikke tilstede 1.febr. kl.18-20), Ole Chr. M. Kvarme, Tore Laugerud (observatør SMM), Ørnulf Steen (sekretariatet)

Forfall: Torbjørn Lied, Ole Elias Holck

Til samtalene med Samarbeidsråd for menighet og misjon (SMM) om misjonsforståelsen (sak 04/01) var følgende tilstede torsdag 1.februar kl.16.00-20.00: Bjarte Thorsen og Rune Rasmussen (NMS), Hans Thore Løvaas og Kristin Bøhler (Normisjon) Rolf Gunnar Heitmann (DNI). Representanter for Areopagos, Tibetmisjonen og Biskop Odd Bondevik var forhindret fra å møte.

Til samtalene med andre organisasjoner om misjonsforståelsen var følgende tilstede fredag 2.februar kl.10-12: Rolf Dyrhol (Ungdomsmisjonen/Norges KFUK-KFUM), Kjetil Fretheim (Kirkens Nødhjelp), Hanna Chetwynd og Cecilie Widnes (Norges Kristelige Studentforbund), Eivind Willoch (Kirkens Bymisjon, Oslo). Søndagsskoleforbundet og Skolelaget var invitert til møtet, men sendte ingen representanter.

Møtet ble åpnet med andakt i kapellet.

SAKER TIL BEHANDLING:

NØM-sak 01/01: PROTOKOLLER

Protokoll fra møte i NØM, nov. 99 er tidligere utsendt og godkjent.

Protokoll fra AU/NØM, 23.11.00

Vedtak:

Protokoll fra AU/NØM, 23.11.00 tatt til etterretning.

NØM-sak 02/01: REFERATSAKER

- a) Protokoll fra MKR/AU, 04.12.00
- b) Referater fra møter i SMM 26.09.00 og 07.12.00 samt notat av 18.10.00, "Misjonerende menigheter - en foreløpig prosjektskisse"
- c) Protokoll fra møte i KUI 21.11.00
- d) Protokoll fra møte i KISP 12.-13.10.2000
- e) Referat fra møte i Norsk økumenisk komite for lokaløkumenikk (NØKLØ) 23.11.00.

Vedtak:

Protokoller og referater tatt til etterretning.

NØM-sak 03/01: ORIENTERINGER

- a) Det økumeniske ti-året mot vold
Muntlig orientering. Det er vedtatt at organiseringen av ti-året mot vold skal skje økumenisk ved at Norges kristne råd tar sekretariatsansvar for det nasjonale nivå. Hovedkomite vil bli oppnevnt av Norges kristne råd, Mellomkirkelig råd og Kirkens Nødhjelp.
Kirkens arbeid i forhold til vold er ikke minst av forebyggende art. Derfor må barn, og ikke bare unge, settes i fokus for oppmerksomheten. NØM ber om at dette blir ivarettatt i arbeidet med ti-året.
- b) KEK-generalforsamling i Trondheim 2003
Muntlig orientering.
- c) Tildeling av OVF-midler til søsterkirkene
Forslag til retningslinjer for tildeling av OVF-midler til søsterkirker ble utdelt i møtet. Det ble spurt om midlene til utvikling av lokale og regionale vennskapsrelasjoner utfra intensjonen i Kirkemøtes vedtak i 1996 ikke burde eksplisitt øremerkes for vennskapsrelasjoner med kirker i sør og øst.
- d) Vennskapsavtalen mellom Borg bispedømme og Evangelical Lutheran Church of Jordan ble utdelt i møtet.
- e) Rapport fra Biskop Kvarmes besøk til kirker i Romania, 27.10-5.11. ble utdelt i møtet.
- f) Rapport fra møte i Commission on World Mission and Evangelism (CWME), Kirkenes Verdensråd, 27.3-3.4.00 ved Tormod Engelsen ble utdelt i møtet.
- g) Rapport fra møte i "Global Christian Forum", 9.-11.09.00 ved Tormod Engelsen ble utdelt i møtet.

Vedtak:

Rapportene tatt til etterretning med de merknader som fremkom i møtet.

NØM-sak 04/01: MISJONSFORSTÅElsen

Følgende dokumenter var utsendt som bakgrunn for samtalen:

- a) Samtaler om misjonsforståelsen. Et hjelpemiddel til samtalen.
- b) Problemstillinger som utfordrer Den norske kirke og organisasjonene i misjon
- c) Brev til SMM-organisasjonene og til div. andre organisasjoner

Det ble vist til notatet fra SMM om misjonerende menigheter (sak 2/referatsaker) og referat fra prosjektgruppa for "Guds menighet – jordens største under" ble utdelt.

Vedtak:

- 1) Sekretariatet utarbeider et notat som fanger opp hovedpunktene i samtalen om misjonsforståelsen. Referatet vedlegges protokollen.
- 2) NØM/AU følger opp notatet i sitt møte 17. april.
- 3) Til neste møte i NØM inviteres representanter for Areopagos, Ungdom i oppdrag og representanter for pinseforsamlinger til videre samtaler om misjonsforståelsen, bl.a. med utgangspunkt i hovedpunktene fra samtalen 1. og 2. februar.

NØM-sak 05/01: DEN NORSKE KIRKES KONTAKTER MED ANDRE TROS- OG LIVSSYSSAMFUNN I NORGE

Følgende sakspapirer var utsendt:

Notat om Den norske kirkes kontakter med andre tros og livssynssamfunn i Norge med diverse vedlegg.

I tillegg til det notatet trekker frem ble følgende understreket i NØMs behandling av saken: Det er ønskelig at kontaktgruppene gir rom for samtalen om spiritualitet.

Det ble understreket at dialogarbeid tar tid.

Dialogene må tåle at konfliktfylte tema tas opp. Det er nødvendig at Dnks representanter er tydelige i dialogen. Her ble bl.a. nevnt problematikken omkring arrangerte ekteskap og tvangsgifte, pakistanske kvinner som lever i skjul p.g.a. frykt for tvangsgifte.

Det er ønskelig at bispedømmene søker kontakt med representanter for andre trossamfunn, selv om dette kan være vanskelig eksempelvis med muslimske grupperinger både fordi de er relativt fragmentert og har lite ressurser til å drive kontaktarbeid med andre trossamfunn.

Det er viktig at Dnk er med på å sette dagsorden i alle kontaktgruppene.

Vedtak:

- 1) *NØM understreker viktigheten av at Den norske kirkes engasjement gjennom Dialoggruppene med muslimer og med jøder og Samarbeidsrådet for tros og livssynssamfunn fortsetter.*
- 2) *Sakspapiret til denne saken endres i overensstemmelse med synspunkter fremkommet i møtet og oversendes til behandling i MKR.*

NØM-sak 06/01: GUDS MENIGHET – JORDENS STØRSTE UNDER

Referat fra prosjektgruppas møte 29.01.01. ble utdelt i møtet og presentert. Det ble ikke tid til drøftinger.

Vedtak:

Referat fra prosjektgruppa for "Guds menighet – jordens største under" tas til etterretning.

NØM-sak 07/01: EVENTUELT

Ingen saker meldt til eventuelt.

Neste møte: 1.nov. kl.16.00 til 2.nov kl.16.00

REFERAT FRA SAMTALEN OM MISJONSFORSTÅELEN

Hovedtrekk av samtalen om misjonsforståelsen mellom NØM og representanter for SMM-organisasjonene (Areopagos og Tibetmisjonen var forhindret fra å møte) 1. februar kl. 17 – 20 og NØM og representanter for Norges KFUK-KFUM, Kirkens Bymisjon (Oslo), Kirkens Nødhjelp og Norges Kristelige Studentforbund (Skolelaget og Søndagsskoleforbundet var invitert uten å møte) 2. februar kl. 10 - 12. Momentene fra disse to samtalene sees sammen og er derfor innarbeidet i ett referat. Det skjer utfra NØMs behov for å se dette sammen i den videre prosessen.

Noen innledende kommentarer:

Ordet misjon ble i samtalene brukt både om misjonerende menigheter i vår kontekst, om det å krysse kulturelle og geografiske grenser med evangeliet og om kirkens oppgave i videre forstand..

Samtalen dreiet seg omkring tre hovedakser:

- **Budskapet**, teksten, kjernen, ”det vi har sett og hørt”, det vi har mottatt, det vi vitner om. Hva er det vi er sendt med?
- **Konteksten** – mest den norske. Bevissthet på kontekst har vi lært mye om av våre søsterkirker. Har vår økende bevissthet om vår egen kontekst betydning for samarbeidet vi gjør med kirker i andre land?
- **Inkarnasjonen** - møtet mellom budskapet og konteksten. Det er særlig i dette møte vi utforsker noen grenser. Budskapet kan overskygge tid og sted. Men det motsatte er også mulig. Inkarnasjonen er det sanne møte mellom tekst og kontekst. Dette møte vil variere avhengig av den enkelte kontekst.

Tema som ble berørt i samtalene:

BUDSKAPET - TEKSTEN

1. Det er nødvendig å snakke om en bibelsk misjonsforståelse, ikke bare en NT-lig. Er de bibelske uttrykk for misjon triumfalistiske? Eller er det tale om erobring uten makt? Bildet av Herrens lidende tjener korrigerer det triumfalistiske. Selv om NT også kan bære preg av det triumfalistiske, er det bildet av den lidende tjener som er det bærende i NT – korsteologien. Bibelens forhold mellom makt og avmakt utfordrer kirken og organisasjonene i misjon.
2. Er det primært kristologien som skaper et dynamisk misjonsbegrep? Risikerer vi at spissingen blir borte om misjonsbegrepet utvides og i sterkere grad også omfatter både 1. og 3. trosartikkel (holistisk misjon)?
3. Vår tid preges av at hvert enkelt menneske eier sin egen sannhet. Når budskapet møter dette, melder det seg noen spørsmål: Er Jesus for andre enn meg? Har kirken/vi monopol på veien? Hva er sannhet? Kristi enestående stilling ble ikke mye omtalt i samtalen. Det er behov for en religionsteologisk samtale. Vår tid krever at vi arbeider med dette.

KONTEKSTEN

4. I Norge er vi vitne til en økende individualisme. Tiden preges av det fragmenterte, av sannhet som pulveriseres, av at mennesket skaper sitt eget liv, sin egen forståelsesramme. Kan/skal kirken ta mål av seg til å skape helhet i det fragmenterte eller er utfordringen å møte virkeligheten slik den er? Virker evangeliet kulturkritisk overfor vår virkelighet i dag?
5. Som del av dette bildet er mennesker på leting, både mot sine egne og andres røtter, og mot nyere og alternative religiøse erfaringer. Virkeligheten er preget av ulike former for lengsel.
6. Hva gjør vår tid med vår holdning til kristen tro og liv? Viljen til å ta ansvar og til å forplikte seg reduseres. Vi ser det i samfunnet generelt og vi opplever det i kirken. I forhold til å ta ansvar for misjon er det også slik at falske eller ikke oppdaterte bilder av misjon fungerer som en forsvarsmekanisme mot å engasjere seg.
7. Det snakkes mye om identitet. Hva danner identitet i vår individualistisk orienterte tid? Forbrukskulturen ønsker å skape en identitet, men neppe en identitet der ansvar og forpliktelse er bærende elementer. På samme tid ser vi at identitet skapes i handlinger mer enn i ord og meninger. Frelsesarmeens gode omdømme er eksempel på dette, men også ungdom som lever og handler økumenisk. De legger mindre vekt på rett mening (konfesjonelt) og mer på felles og rett handling. Kanskje spør vår tid ikke etter misjonsforståelse, men misjonsholdning?
8. I vårt samfunn finner vi også de sårede. Det dreier seg om de som tydelig fremstår som sårede – rusmisbrukere, prostituerte – men også om de som bærer sår som ikke synes. Noen av dem er såret i møte med kirken. Det kan gjelde urbefolkning og minoriteter av ulike slag. Både samfunnet og kirken har både de sårede og de som har såret.
9. Vår samtale innebærer at mennesker fra den moderne tid forsøker å forstå hva misjon betyr i en post-moderne tid. For å komme videre i dette vanskelige "prosjekt" er det avgjørende å få til kommunikasjon med mennesker i den postmoderne tid. Ungdom selv er den viktigste bro til seg selv og til sin generasjon.
10. Det var i samtale enighet om at det er behov for å arbeide videre for å forstå vår egen tid. Det er en viktig del av arbeidet med misjonsforståelsen

DIALOG

11. Noen sitater::

Inge Eidsvåg om dialog:

"Hensikten med dialog må aldri være å tvinge eller lokke de andre til å forandre seg. Dette er propagandaens kjennetegn. Vi deltar i dialogen for selv å lære, vokse og forandres. Det er pedagogikkens metode som virker i skjæringspunktet mellom den vi er og den vi er i ferd med å bli. For gjennom dialogen søker vi ikke enighet, men forståelse."

Er dette dialogbegrepet for radikalt for kristen misjon? Hvor dialogisk er det mulig å være og fortsatt ha den misjonerende identitet intakt?

Kjærlighetsdikt av Eva Kilpi:

*Säg til om jag stör, sa han, när han steg inn
så går jag med detsamma*

*Du inte bara stör, svarade jag. Du rubbar hela min existens.
Välkommen*

12. Dialog handler om møte mellom subjekter. Jeg/vi utvikles, formes og skjerpes i møte med du/dere. Bevisstheten om å være i dialog er som et redskap mot å behandle både folk og geografiske områder som objekter.
13. Triumfalistisk misjon står i fare for å ha et resultatkrav som gjør mennesker mer til objekter for vår innsats enn til subjekter vi møter på lik linje. Hva skjer om resultatet ikke kommer som forventet (rusmisbrukere blir ikke fri, prostituerte trekker fortsatt på gata)? Er det en risiko for at resultatet blir viktigere enn mennesket? Kan det tenkes at en triumfalistisk orientert misjon passer sammen med og næres av vår tids produksjons og effektivitetskrav?
14. Dialogen tar kulturen på alvor fordi den tar samtalepartneren på alvor.
15. Det er en positiv risiko ved en dialogisk holdning. Møtet med den andre innebærer mulighet for endring. Dialogen eksponerer mennesker for hverandre fordi den forutsetter to-veis kommunikasjon. Derfor utfordrer den i begge retninger. Dette gjelder både individuelt og kollektivt/organisatorisk. Historien viser at organisasjonenes møte med virkeligheten (både i Norge og andre land) endret strategiene.
16. Dialogen gir rom for vitnesbyrdet fordi dialogen gir begge parter anledning til å være tydelige på sitt ståsted.. Dialogen er ikke bare logisk og argumentativ, den er åpen for erfaringen og den store fortellingen. Også derfor gir den rom for vitnesbyrdet.
17. Dialogen lever i et større rom enn det våre øyne kan se og vår tanke kan fatte, et rom som er større enn det vi menneskelig sett har kontroll over. Det er ikke vår oppgave å overbevise, føre bevis, men å være tydelige på og avlegge vitnesbyrd om det vi har sett og hørt. Det er Gud som handler i møtet mellom mennesker. Den hellige ånd er tilstede og virksom. Bevissthet om dette og en dialogisk holdning skaper et større bilde av Gud.
18. Hvor ligger tyngdepunktet i begrepet medvandring? Henter det innhold fra det som skjer med Emmausvandrerne eller er medvandring et postmoderne begrep som relativiserer og individualiserer sannhet? Medvandring vektlegger relasjon som et bærende element og knytter an til Gud som er relasjon i sin treenighet. Medvandring fremstår som det motsatte av triumfalisme.
19. Både proklamasjon og dialog er nødvendige sider ved kirkens misjon. Er det slik sett motsetning mellom proklamasjon og dialog? Proklamasjonen må være dialogisk og en tydelig dialog har også elementer av proklamasjonen ved seg. Proklamasjon og dialog handler

om holdninger, metoder og kanskje også ulike situasjoner. Finnes det noen grenser i relasjonen dialog/proklamasjon som vi må utforske? Vi vil ikke tvinge, men vil vi lokke?

MISJON OG DIAKONI

20. Det ble understreket at diakoni som et uttrykk for å ”synliggjøre Guds kjærlighet i verden” står på egne ben. Som eksempel ble bl.a. brukt Kirkens Nødhjelps arbeid i Afghanistan. Det reiser seg en del spørsmål til dette utsagn:

Er det å si at diakoni står på egne ben et behov for en strukturell og organisasjonsmessig tydelighet i norsk kirkevirkelighet i diskusjonen mellom misjonsorganisasjonene og internasjonal diakoni eller er det et grunnleggende teologisk utsagn?

Er denne forståelsen av diakoni en form for kirkelig ”kenosis” som gjør at kirken mister sin misjonerende identitet? Eller er det et radikalt uttrykk for at Gud er Herre og at det i alt handler om Guds misjon. Er diakonien kirkens tydeligste kroppsspråk og Guds nyskapende hender i verden – hender som kommer til uavhengig av om myndigheter tillater kirken å være i misjon eller ikke? Kan kirken dypest sett gjøre mer enn å være tilstede, enten det handler om ord eller gjerninger?

Venter vi noe mer i Afghanistan enn KNs innsats, eller er vi ”fornøyd” med den ”Guds misjon” som har skjedd gjennom dette?

Skal vi forstå diakoni som forberedelse til noe mer? Er diakoni å sammenligne med det å pløye for at jorda kan være forberedt for såkornet? Er handlinger å forstå som diakoni kun når det er åpent også for det spesifikke Jesus-ordet?

21. Er Guds prosjekt hele tiden skapelse? Er kirken kun et middel i nyskapelsen, mens målet er å skape det nye? Kristus er med i skapelsen fra første øyeblikk. Skal vi arbeide for å bryte ned skillene mellom skapelsesteologi og kristologi?

22. Menneskeverdet er et bærende element i alt kirkelig arbeid. Mennesket får verdi både som Guds skapning og i lyset av Gud som gir seg selv for å frelse verden. Med hele mennesket i fokus kan vi si at misjon handler om all bevegelse fra Gud til mennesker. Kirken i misjon er del av denne bevegelsen. Alle mennesker har et grunnleggende behov for å bli sett. Kirkens oppdrag, både gjennom misjon og diakoni er å formidle til mennesker: Du er sett av Gud, i all din vidunderlighet og i all din svakhet. Er dette et misjonsbegrep som hjelper oss i en teologisk og strategisk tilrettelegging? Er det så vidt at det favner alt og dermed reduserer både dynamikk og tydelighet, eller er det nettopp ”i dette rom” at mennesker stilles på valg slik som for eksempel den rike unge mannen og kvinnen ved brønnen?

PÅ LETING ETTER SPRÅK

23. Språk bidrar til å forme virkeligheten og det formes av virkeligheten. Hva er det som former vårt språk om kirkens tjeneste i verden? Er vår forståelse av begrepene misjon og diakoni preget av de ulike organisasjoners behov for å skape og selge sin identitet? Er makt og bygging av organisasjonsidentitet den sterkeste drivkraften når språket blir formet? Hva har det i så fall gått på bekostning av?

24. For å forstå og få grep om har vi et behov for å systematisere. Samtidig er det slik at stramme og til dels monopoliserende begreper tenderer mot å lukke i stedet for å åpne. Vi er på leting etter det språk og de uttrykk som samler, skaper identitet og gir gjenkjennelse samtidig som det er tilstrekkelig åpnende for en virkelighet som vi uansett med den menneskelige tanke ikke kan fatte dybden av. Er det en fare for at vi i letingen etter språk går oss vill i de mange ordene og er det en fare for at vi mister tydeligheten i det å være sendt?

25. Språket må være et annet for en majoritetskirke (som vår) enn for en fortrykt minoritet (som den først kristne kirke eller minoritetskirker idag). Dette er en viktig erkjennelse for oss.

OPPGJØR MED HISTORIEN

26. Det er viktig at misjonsorganisasjonene selv gjennomfører et oppgjør med sin egen historie. Vestens misjon henger sammen med kolonialismen og etnosentrismen. Ikke minst for å være troverdig i forhold til den unge generasjon er det viktig at misjonsorganisasjonene tar et slikt oppgjør.

OMRÅDER SOM SÆRLIG UTFORDRER OSS I DEN VIDERE SAMTALE:

27. Hvor går grensene for den dialogiske holdning i forhold til kirkens misjonerende identitet?

28. Hvordan forstår vi forholdet mellom skapelse og frelse/forløsning i vårt arbeid med kirkens misjon?

29. Samtalen om religionsteologien – "Uniqueness of Christ"

30. Hva lærer vi av Svenska kyrkans tydelige oppdeling av sine hovedoppgaver i fire sektorer – tilbedelse, undervisning, misjon og diakoni?

VEIEN VIDERE I ARBEIDET MED MISJONSFORSTÅElsen:

I oppsummeringen (kun NØM-medlemmer tilstede) etter samtalene om misjonsforståelsen var følgende momenter i forhold til oppfølging fremme:

I pedagogikken snakker man om "ulikhetenes reproduksjon". Samtalene om misjonsforståelsen 1. og 2. februar har vært en opplevelse av det motsatte. Eks. Studentforbundet bekrefter at de ikke har noe aktivt forhold til misjon, men har blitt utfordret til å arbeide mer med det utfra samtalene. Misjonsorganisasjonene har bekreftet behovet for å arbeide med dialogen som del av misjonsarbeidet. Vi gjennomførte en åpen samtale med lite av behov for markeringer av ulike slag – vi opplevet en virkelig dialog. I det videre arbeidet er det viktig at vi leter etter veier som kan bygge videre på de positive erfaringene vi hadde av samtalene.

Hvor er endepunktet for prosessen vi har satt i gang?

- Et misjonsdokument for Den norske kirke som vedtas av Kirkemøtet? En betenkning om misjon (cfr. Kirken i møte med den åndelige lengsel i vår tid) som legges frem for Kirkemøtet.
- Målgruppe for og hensikt med et slikt arbeid må klargjøres.
- Elementer i et slikt arbeid: LVF arbeider med et misjonsdokument, SMM-prosjektet om misjonerende menigheter, prosjektet "Guds menighet – jordens største under", NØM-prosessen om misjonsforståelsen.
- Forut for en sak til Kirkemøtet vil det være ønskelig at flere instanser i Dnk involveres: Bispedømmene, SMM-organisasjonene og andre organisasjoner. Organisasjonene er selvstendige og uavhengige, ikke underlagt Kirkemøtet. Samtidig er de del av kirken ved at deres medlemmer og medarbeidere er medlemmer av Dnk, aktive i lokalmenighetene i Dnk. Denne strukturelle spenningen, som noen ganger også kan dreie seg om meningsforskjeller, må vi ta på alvor i arbeidet med misjonsforståelsen i form av et ev. dokument og benytte som et dynamisk element i prosessen.
- Det ble understreket at et slikt arbeid kunne ha karakter av en bredt anlagt studieprosess i kirken. En slik prosess må være åpen, ikke bare i form av logiske og argumentative bidrag, men også gi rom for fortellingen/erfaringen. Den bør involvere og angå lokalmenigheten. Ville det være ønskelig å utarbeide et lite hefte der ulike sider ved misjonsforståelsen som vår prosess har arbeidet med presenteres? Det kunne utarbeides med studiespørsmål og særlig være rettet mot lokalmenigheten.
- **NØM understreker at det er helt åpent om man ønsker å utarbeide et misjonsdokument for Dnk.**

Misjonskonsultasjon.

- NØM har hatt det som et mål å arrangere en konsultasjon om misjonsforståelsen. Det er ikke gjort noe endelig vedtak om dette. Alternativt kan man også tenke seg flere mindre samtaler utfra de ulike temaområder som fremkom i samtalen 1. og 2.februar.

Rapport til MKR.

- NØMs leder vil avgi en muntlig rapport om arbeidet så langt i MKR-møte 8. og 9.februar. Notatet fra samtalen og de mulige veiene videre legges frem for MKR i mai.

I det videre arbeidet med misjonsforståelsen er det grunnleggende viktig å legge vekt på konteksten for kirken. Det dreier seg om å arbeide med de ulike trekk som preger vår tid, inkludert den religiøse pluralismen. Det dreier seg også om ungdoms opplevelse av kirke misjon og ikke minst deres erfaringer utfra eget engasjement og måter å organisere sitt engasjement på. Dessuten bør vi ha et blikk på de ulike kirkelige fornyelsesbevegelser (Den triumfalistiske misjon må vi også møte)

Hvordan kan vi på en best mulig måte melde tilbake fra vår prosess til kirken og organisasjonene i alle sine ulike ledd og hvordan kan vi best kommunisere det vi arbeider med og finner frem til i samfunnet? Ville vi ha nytte av å invitere en mediaperson som kunne være sammen med oss for å drøfte dette spørsmålet?

MEDLEMMENE I KISP

Dato
20.03.01

Vår ref.
01/12-3 HMH

Deres ref.

Deres dato

**Protokoll fra møte i Komiteen for internasjonale spørsmål
torsdag 15. og fredag 16.mars 2001**

Til stede: Karin Dokken (fredag), Hilde Salvesen, Ulla Schmidt, Sturla Stålsett, Knut Yngvar Sønstegard (fredag), Stein Villumstad

Observatører: Fra Norges Kristne Råd: Lars Erik Nordby
Fra Kirkens U-landsinformasjon: Raag Rolfsen og Vebjørn Horsfjord

Ikke til stede/meldt forfall: Eilert Rostrup, Olav Skjevesland, Anne Wuolab (Anne Lene Tangen Aarflot har sett seg nødt til å be seg fritatt som følge av at endret livssituasjon)

Fra sekretariatet: Hans Morten Haugen, Stig Utnem (sak 11/01), Hallvard Johannesen (sak 07/01 og 08/01)

Gjester: Harald Neple, Avdelingsdirektør i Utenriksdepartementet
Bjørng Sandkjær, Kontekst Kommunikasjon
Anne Marie Helland, AIDS-rådgiver i Kirkens Nødhjelp
Tore Hattrem, rådgiver i Utenriksdepartementet
Jorun Kapstad, Midtøsten-ansvarlig i Kirkens Nødhjelp
Magne Holter, Underdirektør i Kommunal- og regionaldepartementet
Göran Jansen, styremedlem i Romanifolkets Landsforening (RFL)

Møtet ble åpnet med en kort refleksjon om å skape fred, sett i lys av Tiåret mot vold.

Sak 01/01: GODKJENNING AV INNKALLING OG DAGSORDEN

De endringene som var kommet til etter at innkallingen var sendt ut, ble presentert. Det var for øvrig ingen innvendinger. Det ble påpekt at Bispemøtets representant i KISP, biskop Olav Skjevesland, ikke har møtt på et eneste møte i denne perioden. Han har heller ikke meldt forfall til dette møtet. Dette ble sterkt beklaget, og det ble bedt om at dette forholdet blir tatt opp med biskopen og evt. Bispemøtet.

Vedtak: Innkalling og dagsorden til møtet 15. og 16.mars godkjennes, og saken følges opp som avtalt.

Sak 02/01: GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 12. OG 13.OKTOBER

Det ble pekt på at noen av vedtakene var for generelle, og at det må arbeides for at vedtakene retter seg mot konkrete instanser. Det ble bedt om at en ordning med saksordførere blir introdusert til neste møte for å kunne gi større anledning i møtet til å presentere forslag til vedtak. For øvrig kom ingen innvendinger

Vedtak: Protokollen fra møtet 12. og 13. oktober godkjennes

SAK 03/01: REFERATER

Sakspapirer:

- a) KISP/AU: 18.12.00 og 08.02.01
- b) Menneskerettighetsutvalget: 20.11.00, 19.12.00, 29.01.01
- c) KUI: Møte 19.11.00 (samt virksomhetsplan for 2001)
- d) Mellomkirkelig råd: 08. og 09.02.01

Det ble også informert om at protokollene fra møtene i Nenmd for økumenisk samarbeid og misjon (NØM) og Teologisk Nemnd (TN) skaffes for dem som ønsker dette.

Det ble orientert om delegasjonen til Midt-Østen (KISP/AU 34/00). Det ble videre orientert om at Anders Breidlid er valgt til ny leder i Menneskerettighetsutvalget (07/00). Fra KUI ble det informert om at NORAD har økt bevilgningen for 2001, og det nå arbeides med en fireårig strategiplan som skal være NORAD i hende 1.mars 2002.

Vedtak: Referatene tas til orientering.

SAK 04/01: RAPPORTER

Følgende rapporter var sendt ut:

- a) Rapport fra reise til Filippinene 19. til 28. januar, av Vebjørn Horsfjord, Odd Halvor Moen og Raag Rolfsen
- b) Report from Preperation Committee for UN High Level Event on Financing for Development 12th to 20th of February, av Hans Morten Haugen
- c) Rapport fra Seminar om Kirkene og EU, Brüssel, 21. til 23. februar, av Hans Morten Haugen

Særlig ble det en samtale om Filippinene i lys av de plutselige endringene som var skjedd i landet som følge av press fra menneskene i gata. Det ble stilt spørsmål ved om slike omveltninger alltid vil være av det gode, og hva som bør være kirkenes rolle i slike situasjoner. Det ble bedt om at det kommer en redegjørelse fra det nye demokratiserte UNDP har lagt til Oslo på det neste KISP-møtet. Det ble også informert om arbeidet med Financing for Development. Det ble særlig pekt på behovet for å øke kunnskapene i Norge om en mulig avgift på internasjonal valutahandel, og en seminaride i slutten av april ble presentert.

Vedtak: Rapportene tas til etterretning, og sakene følges opp som avtalt.

SAK 05/01: AKTUELLE SKRIV

Sakspapirer:

- a) Brev til UD om rettssak mot syrisk-ortodoks prest i Tyrkia
- b) Uttalelse om Sudan fra Kirkenes Verdensråds Sentralkomite
- c) Invitasjon til seminarer om Tiår mot vold 14. og 15. mars

Det ble kort informert om Tiåret mot vold: Bygg freden! De to seminardagene i forkant av KISP-møtet hadde vært vellykkede, og utfordringen blir nå å skape et eieforhold i menighetene og også i de andre kirkesamfunnene.

Vedtak: KISP tar de aktuelle skrivenne til etterretning.

SAK 06/01: OPPNEVNINGER

Vedtak: KISP oppnevner Tore Lindholm som medlem av Menneskerettighetsutvalget for fire år.

SAK 07/01: GLOBALISERINGENS UTFORDRINGER TIL KIRKEN – KIRKENS UTFORDRINGER TIL GLOBALISERINGEN

Sakspapirer:

- a) "En verden – med rom for mange verdener" artikkel av Sturla Stålsett i *Kirke og kultur* nr 4/2000
- b) "Det messianske marked – en frigjøringssteologisk kritikk av nyliberalismen" artikkel av Sturla Stålsett *Kirke og kultur* nr 1/2001
- c) Presentasjon av oppbygging, målsetting og saker 2001-2003 for "Ecumenical Advocacy Alliance"

Stålsett pekte på at det er vanskelig å finne en god definisjon på globalisering. Bruken av begrepet kan også være tilslørende. Stålsett viste til at globaliseringen utvilsomt har betydelige utfordringer til kirkene, både økonomisk, politisk og kulturelt. Tendensen er at økonomien blir plassert "over" politiske beslutningsprosesser i samfunnet og det internasjonale normgrunnet som rommes i menneskerettighetene. Samtidig som mennesker og samfunn blir mer like, er det også en tendens i retning av kulturblanding og synliggjøring av mangfold.

Kirkens utfordringer til globaliseringen er å understreke menneskets verd, og arbeide mot alle former for diskriminering og ekskludering. Det er også viktig å demystifisere markedet, blant annet ved å peke på at markedet er summen av menneskers økonomiske handlinger. Det kirkene må være med å gi sitt svar på, er spørsmålet om hva slags globalt fellesskap vi skal være. Her har det økumeniske arbeid fornyet relevans.

Stålsett trakk linjer fra utfordringene globaliseringen stiller oss overfor til de enkelte prioriterte sakene i KISP. Han informerte videre om at Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo vil starte et eget forskningsprogram med temaet "Religion i globaliseringen. Forflytninger og transformasjoner, integrasjon og motstand." Stålsett vil lede prosjektet, og vil selv gjennomføre en delstudie med utgangspunkt i teologiske/religiøst motivert respons på globaliseringen i Latin-Amerika. Prosjektet har fått tildelinger fra Norges Forskningsråd, innen rammen for satsning på "Globalisering og internasjonalisering". Særlig skal arbeidet på TF se på hvordan utvalgte religiøse, særlig kristne trosuttrykk og symboler "transporteres", hvilke endringer som skjer som følge av disse forflytningene, og hvorvidt disse religiøse uttrykkene fungerer som motstand mot de endringsprosesser som kalles globalisering, eller om de snarere er med å forsterke disse .

Det ble samtalt om oppbyggingen av Ecumenical Advocacy Alliance. Kirkens Nødhjelp har satt av midler til å prioritere dette, mens Den norske kirke ikke har anledning til å prioritere dette like høyt. Det blir likevel innstilt overfor Mellomkirkelig råds AU at Den norske kirke skal ta del i denne alliansen. Vi har vist til Kirkens Nødhjelp for en kontaktperson for HIV/AIDS, mens det er naturlig at KISP-konsulenten blir kontaktperson for handelsspørsmål. Det ble fra Kirkens Nødhjelps side understreket at det var av betydning at både Kirkens Nødhjelp og Den norske kirke tok del i denne Alliansen.

>

Vedtak:

- 1) KISP takker for orienteringen!
- 2) KISP understreker viktigheten av de to temaene som er valgt for

arbeidet i Ecumenical Advocacy Alliance for de første tre årene.

3) KISP ber om at nettverksarbeid for å realisere målsettingene med de to prioriterte temaene for Ecumenical Advocacy Alliance blir gitt prioritet, i Norge i første rekke gjennom et samarbeid med Kirkens Nødhjelp.

>

SAK 08/01: VERDENS HANDELSORGANISASJON: MANDATET, FORHANDLINGENE OG NORSKE POSISJONER

Sakspapirer:

a) Brev til Utenriksdepartementet av 20.05.99: "Frihandelens effekter og norske WTO-posisjoner"

b) Studie om u-landene og det globale handelssystem, utarbeidet av Arne Melchior, NUPI, etter oppdrag fra Utenriksdepartementet (for dem som ønsker en innføring i WTO)

c) Kommentar fra KISP-konsulenten til nevnte studie.

d) Utdrag fra Utenriksministerens redegjørelse for Stortinget 20.12.99 (den siste omfattende redegjørelsen om WTO for Stortinget)

e) Offprop om TRIPS-avtalens negative effekter

>

Avdelingsdirektør Harald Neple fra Utenriksdepartementet understreket at norske myndigheter ønsker åpenhet om arbeidet i WTO og at aktiv deltakelse fra organisasjonene er et mål. WTOs avtaleverk omhandler handel med varer, tjenester og immaterielle rettigheter samt et tvisteløsningssystem. For tiden foregår forhandlinger på tre saksfelter: varer, tjenester og immaterielle rettigheter.

Beslutninger i WTO fattes med konsensus. Dette innebærer at alle land må være enige vedtak. For å sikre etterlevelse av de forpliktelser medlemmene har påtatt seg gjennom regelverket og for betingelsene for adgang til sine markeder, er det utviklet et tvisteløsningssystem. Her kan et land som mener at et annet land ikke oppfyller sine forpliktelser, klage og få sin sak behandlet. Den tapende part forutsettes å føye seg etter de vedtak som fattes gjennom tvisteløsningen, hvis ikke kan man bli gjenstand for mottiltak. I tillegg har WTO en viktig funksjon i å følge opp landenes handelspolitikk, men regelmessige gjennomganger.

WTO bygger på prinsippene om bestevilkår og ikke-diskriminering. Unntak fra bestevilkår gjør det mulig for landene å opprettholde spesielle ordninger innenfor tollunioner eller innenfor GSP-ordninger (spesielle preferanser for de fattigste landene).

Neple understreket at det råder mye forvirring om hva WTO pålegger statene.

Blant annet understreket han at det er landene selv som lager "bindingslister", dvs hvilke konkrete forpliktelser de påtar seg etter forhandlinger. Det er for eksempel ikke aktuelt for Norge å påta seg forpliktelser for offentlige tjenester som utdannings- og helsetjenester innenfor de nye forhandlingene om tjenester. Norske tjenesteeksportører har betydelige eksportinteresser og Norge ønsker for eksempel at andre land skal påta seg forpliktelser når det gjelder skipsfarts- og energitjenester. Det norske markedet er allerede åpent gjennom de forpliktelser Norge har påtatt seg gjennom EØS-avtalen.

Neple kommenterte spesielt u-landenes situasjon innenfor WTO. Han viste til at u-landene generelt ønsker bedre markedsadgang i markedene i rike land, mens de ikke ønsket at konkurranseregler og investeringer skal inn i WTO. Videre ønsker de å se handel og utvikling i sammenheng. Det nye "Integrated Framework", som er et samarbeid med flere FN-organisasjoner, inklusive Verdensbanken og IMF, er viktig i så måte. Et betydelig problem for mange u-land er at tollsatsene øker for varer som er bearbeidet i u-landet selv,

sammenlignet med tollsatsene for råvarer. Videre er det et problem at mens varene skal bevege seg fritt, er det samme ikke tilfelle for personer.

Norge ønsker en ny bred forhandlingsrunde med et klart utviklingsfokus i WTO og at vedtak om oppstart skal fattes under Ministerkonferansen i Qatar i november. Neple viste også at det er en debatt om arbeidstakerrettigheter og miljø i forhold til innretningen på handelsavtaler. Det ble spurt om innretningen på spesielt avtalen om immaterielle rettigheter (TRIPS), og spurt om Norge gjør nok for å utnytte de åpningene som faktisk ligger inn i TRIPS-avtalen. Videre ble det spurt om hvem som egentlig tjener på en liberalisering, når det er så tydelig at en liberalisering i et land som Filippinene ikke tjener interessene til folk. Neple pekte på at de enkelte land må svare for sin egen fordelingspolitikk, og dette er ikke tema for WTO. Det ble også spurt om WTO har gjort nok for å redusere proteksjonismen i land i Nord.

Vedtak:

- 1) KISP takker for orienteringen
- 2) KISP understreker at frihandel ikke må svekke tilgangen på nasjonale og globale fellesgoder.
- 3) KISP ber KISP/AU, i samarbeid med Menneskerettighetsutvalget, om å se nærmere på patent på liv i TRIPS-avtalen for om mulig å slutte seg til det vedlagte oppropet.

SAK 09/00: TRIPS-AVTALEN OG TILGANG PÅ MEDISINER

Følgende var sendt ut:

- a) Kronikk i VG 23.08.00 og artikler fra Klassekampen 08.02.01 og 22.02.01
- b) Kommentar av WTOs Generaldirektør Mike Moore, International Herald Tribune 22.02.01
- c) Utdrag av artikkel om den sør-afrikanske helseloven fra 1998, utarbeidet av National Human Rights Commission

Björg Sandkjær pekte på at HIV i dag kan sies å ha gått fra å være en dødelig til en kronisk sykdom i rike land. Gjennom en riktig medisinerings kan sykdommen holdes i sjakk. Hun viste til at problemstillingene knyttet til AIDS-medisiner og patent hadde fått enormt mye mer oppmerksomhet de siste månedene, og at "tilgang på medisiner"-kampanjen i regi av Leger Uten Grenser er viktig i så måte. Sandkjær hevdet at legemiddelindustrien kan tjene omfattende på medisin-salg fordi patentreglene slik de i dag praktiseres, åpner for at den som har patent på et legemiddel, og dermed har enerett på på kommersiell utnyttning av legemiddelet, kan sette prisen høyt. Sandkjær viste til at problemet i hovedsak er knyttet til at politikerne ikke viser vilje til å utnytte de unntaksbestemmelsene som TRIPS-avtalen gir anledning til.

To viktige ordninger er ikke forbudt i henhold til TRIPS-avtalen:

Tvangslisensiering (kommersiell utnyttelse av patenterte oppfinnelser av andre enn den som har patentet, uten samtykke av patentinnehaveren, evt med en form for kompensasjon - i Canada 4% av salget)

Parallellimport (kjøp av billigere medisiner i andre land)

Videre er det en rekke formuleringer i selve avtaleteksten som gir en betydelig fleksibilitet til å skaffe medisiner til en lidende befolkning. Beskyttelse av den "offentlige helse", åpning for at en patentinnehaver selv kan gi vekk sin lisens for å sikre tilstrekkelig distribusjon, samt henvisning til "nasjonale kriser" er inne i avtaleteksten.

I dag setter legemiddelfirmaer ned prisen på medisiner - mye fordi de frykter at statene som

er hardest rammet vil sette i gang tvangslisensiering. USA truet i 1998 Sør-Afrika med økonomisk boikott og andre sanksjoner, fordi Sør-Afrika i 1997 hadde vedtatt en lov som tillot parallellimport av billigere legemidler. USA trakk disse truslene i 2000, da USAs egne jurister slo fast at det Sør-Afrika hadde gjort ikke er i strid med interasjonale avtaler. I 1998 reiste også 39 legemiddelfirmaer sak mot Sør-Afrika, også for å få landet til å trekke lovvedtaket fra 1997 som tillater parallellimport. Det er denne saken som kom for retten nå i mars, og som er utsatt til 16. april. Det arbeides for å få legemiddelfirmaene til å trekke saken. Det er også viktig at Verdens helseorganisasjon (WHO) har satt fokuset på tilgang "essential drugs", inkludert HIV-medisiner som en menneskerettighet under retten til helse. Sandkjær mente at selv om tilgang til medisiner ikke vil løse HIV-problemene, er det et viktig rettighetsspørsmål.

Vedtak:

- 1) KISP takker for orienteringen!
- 2) KISP ber om at det blir arbeidet fram mot neste KISP-møte med en uttalelse om AIDS-syke og menneskerettigheter, som et innspill til TV-aksjonen i regi av Kirkens Nødhjelp.

SAK 10/01: OPPFØLGING AV FORBRUK OG RETTFERD (KIRKEMØTESAK 2001)

Sakspapirer:

- a) Forbruk og rettferd- vedtaket fra Kirkemøtet 1996
- b) Brev fra koordinator for Forbruk og rettferd, Hans Jürgen Schorre
- c) Utkast til svar / innspill fra KISP

Det ble kort redegjort for hvordan denne saken skal bringes videre. Det var ingen betydelige innvendinger mot det forslaget som var sendt ut – med innspill fra KISP.

Det ble også orientert om arbeidet med Initiativ for Etisk Handel. Styreleder Stein Villumstad pekte på at det var positivt at de tre store kjedene som er organisert gjennom HSH valgte å ikke slutte seg til ved stiftelsen i november 2000, men snarere ønsket litt tid for å sikre den nødvendige oppslutning internt. Nå ser det ut som om Norgesgruppen og Hakongruppen slutter seg til, i tillegg til Rema 1000, som allerede er med.

Vedtak:

- 1) KISP gir sin tilslutning til ideskissen for hvordan evalueringen av "Forbruk og rettferd" skal finne sted.
- 2) KISP påpeker at det fortsatt er mye som kan bedres av Den norske kirkes egen praksis for å nå målsettingene nedfelt i Forbruk og rettferd
- 3) KISP takker for redegjørelsen om Initiativ for Etisk Handel, og ber om at informasjon om framgangen blir formidlet gjennom egnede fora.
- 4) KISP vedtar å sende det foreliggende innspillet til den bredere evalueringen

SAK 11/01: NORGE I FNs SIKKERHETSRAÐ

I forkant var uttalelsen fra KISP: "Norge i FNs Sikkerhetsråd - en stemme for at den svakes rett er alles sikkerhet" sendt ut.

Rådgiver i Sikkerhetrådsenheten i Utenriksdepartementet Tore Hattrem takket for de tilsendte dokumentene og gav svært positiv respons på innholdet i dem.

Han pekte på at Norge har lagt følgende tre prinsipper til grunn for sitt medlemskap:

- * Fokus på underliggende årsaker til krig og konflikt
- * Styrke FNs evne til å planlegge og gjennomføre fredsoperasjoner

* Fokus på fred, sikkerhet og utvikling i Afrika.

Hattrem viste til at svært mye av det løpende arbeidet i Sikkerhetsrådets er knyttet til konflikter på det afrikanske kontinentet. Norges hovedinnsats i Afrika vil fortsatt måtte være langsiktig og humanitær bistand, som er en viktig del i FNs samlede innsats for fred og utvikling i Afrika. Det synes mindre aktuelt for Norge å sende norsk soldater til fredsoperasjoner i Afrika, utover de militære observatørene vi nå har.

Norge vil fortsette å arbeide for å gjøre sanksjonene mer målrettet (smarte sanksjoner), slik at de rammer makteliten og i minst mulig grad sivilbefolkningen. Hattrem pekte her på at våpenembargo er et viktig virkemiddel ved siden av sanksjoner mot ulovlig handel av visse råvarer som er en kilde til videreføring av konflikter. Videre skal en fra norsk side arbeide for sanksjoner som hovedregel gjøres tidsavgrensede, slik tilfelle har vært med de siste sanksjonsregimene (Sierra Leone, Etiopia/Eritrea, Taliban og Liberia).

En annen viktig oppgave vil være å gjøre sanksjonstekstene mest mulig klare og utvetydige, slik at den sanksjonerte stat vet nøyaktig hva som må innfris før et sanksjonsregime kan oppheves. Hattrem pekte også på at delvis lettelse av sanksjonene som svar på delvis innfrielse, kan være effektivt for å oppmuntre den sanksjonerte stat til ytterligere samarbeid.

I forhold til Irak, er det en voksende erkjennelse av at sanksjonene ikke virker. Dette er også tydelig kommunisert av utenriksminister Powell. Det ble pekt på at grunnlaget for sanksjonene mot Irak er landets produksjon og bruk av masseødeleggelsesvåpen.

Samtalen etterpå dreide seg om de mange negative bieffektene ved at sanksjoner innføres, blant annet knyttet til isolasjon og mangel på tilgang på sentrale læremidler og legemidler. Det ble uttrykt stor uro over situasjonen i Irak. Jorunn Kapstad, Midtøsten-ansvarlig i Kirkens Nødhjelp deltok i samtalen med ferske inntrykk fra et besøk i landet. Det ble påpekt at den generasjonen som nå styrer Irak har en mer tverrkulturell kompetanse enn hva dagens unge har fått anledning til å skaffe seg, i og med at sanksjonene gjør at de blir isolert. Dette gir ikke lyse utsikter for en fornyet forståelse mellom Iraks lederskap og det internasjonale samfunn for øvrig.

Samtidig ble det spurt hva kirkene kan bidra til for å sikre håndhevelse av "riktige" sanksjonsregimer, mao. at de rammer makteliten. Det ble også spurt om UD kan vurdere å støtte regionale organisasjoner som fremmer samarbeid og integrasjon, knyttet til felles forvaltning og felles interesser. Her ble Vest-Afrika brukt som et eksempel, hvor det militære samarbeidet har lyktes dårligere enn ressursamarbeidet.

Vedtak:

- 1) KISP takker for orienteringen, og ber KISP/AU ta ansvar for at et brev blir sendt som understreker ønsket om en videre dialog om disse spørsmålene.
- 2) KISP ber om at det arbeides videre med å sikre gjennomføring av de konkrete anbefalingene som er nevnt i uttalelsen om FNs Sikkerhetsråd, i tett kontakt med internasjonale kirkeorganer og alle krefter av god vilje.

SAK 12/01: OPPFØLGING AV "SÅRBARHET OG SIKKERHET"

Sakspapirer:

- a) Kort redegjørelse fra sekretariatet
- b) Revidert intervensjonsdokument etter diskusjonen i Sentralkomiteen i Kirkenes Verdensråd

Det var enighet i KISP om at det var riktig å arbeide videre med den tematikken som det er arbeidet med i utredningen. Det ble bedt om en oversettelse til engelsk. I tillegg kan det være aktuelt med et nærmere samarbeid med feltprestkorpset, for eksempel i forbindelse med tiltak for å komme i dialog med forsvarsledelsen. og forsvarsledelsen kan trekkes inn i det videre arbeidet. Behovet for et mer offensivt arbeid overfor media (kronikk/ anmeldelser) ble understreket.

Forslag til vedtak:

- 1) KISP takker redaksjonsgruppa for arbeidet med utredningen!
- 2) KISP ber om at det arbeides videre med et miniseminar, eventuelt i samarbeid med Feltprestkorpset om den tenkningen som ligger til grunn for "Sårbarhet og sikkerhet"
- 3) KISP ber Kirkens U-landsinformasjon arbeide videre med tematikken i den form KUI finner det naturlig.
- 4) KISP ber om at det blir lagt til rette for et møte mellom redaksjonsgruppa om blant annet Kirkens Informasjonstjeneste om den videre bekjentgjøringen.
- 5) KISP ber om at saken følges videre på neste møte

SAK 13/01: DEN GLOBALE KONSULTASJONEN OM INNHOLDET I FLYKTNINGEDEFINISJONEN

Sakspapirer:

- a) Uttalelse fra KISP fra 1997: »Fluktens årsaker - flyktingers situasjon»
- b) Kapittel fra *The State of the World's Refugees 2000*: »The Changing Dynamics of Displacement»
- c) Uttalelse fra MKR februar 2001
- d) Plan for gjennomføring av den globale konsultasjonen

Magne Holter informerte om prosessen i de globale konsultasjonene, og utfordret Mellomkirkelig råd til å ta del i det videre arbeidet, siden det i Norge i dag bare er NOAS og Flyktingerådet som er aktivt med. Han viste til at denne globale konsultasjonen er den første gangen det åpnes for en reell diskusjon om Flyktingekonvensjonen, fordi det har vært en frykt for at denne debatten kan bety en svekkelse av denne.

Det er tre målsettinger med konsultasjonen: Bekrefte tilslutning til 1951-konvensjonen, identifisere områder der tolkningen av 1951-konvensjonen er ulik, og komme til enighet om områder der det er et beskyttelsesbehov som ikke er dekket av Flyktingekonvensjonen. Holter pekte på at Flyktingekonvensjonen har et svakt håndhevningsapparat. Det er, ifølge art 35 i Konvensjonen, FNs Høykommisær som har tilsynsansvaret overfor statene.

Det er fire temaer innenfor tolkningen som skal fokuseres:

- Opphør av flyktingestatus;
- prinsippet om ikke-retur til områder hvor en risikerer forfølgelse (non-refoulement);
- hvorvidt en kan finne beskyttelse i eget land (internflukt)
- regler for innreise / familiegjenforening.

Videre skal følgende diskuteres: Beskyttelse under massefluktsituasjoner, beskyttelse under asylprosessen, og spesielt hvordan en kan ivareta kvinner og barn. Holter pekte på vanskeligheter med opphør av flyktingestatus gjør at vestlige land nå heller gir kollektivt/ midlertidig opphold enn å innvilge asyl.

Det ble i samtalen satt fokus på hvordan internflyktingene skal behandles. De regionale beskyttelsesinstrumentene som finnes i Afrika og Latin-Amerika ble også nevnt. Det ble

videre spurt hvilke land som setter standarden for de samtalene som føres innenfor den globale flyktningekonsultasjonen. Holter pekte på at mange land i Sør også hadde betydelig innflytelse på prosessen. Han mente at en revisjon av Håndboka som tolker Flyktningekonvensjonen var det mest sannsynlige utfallet, ikke endring av ordlyden i Konvensjonen.

Vedtak:

- 1) KISP takker for orienteringen, og ber om at et brev blir sendt som a) takker for invitasjonen til å delta i norske orienterings- og drøftingsmøter og b) påpeker KISPs sentrale anliggender i forhold til disse forhandlingene.
- 2) KISP ber om at Mellomkirkelig råd tar del i de videre samtalene, og at arbeidet blir gjort i konsultasjon med Kirkenes Verdensråd.

SAK 14/00: ROMANIFOLKETS SITUASJON I EUROPA – KIRKENES ANSVAR

Sakspapirer:

- 1) Uttalelse fra Sentralkomiteen i Konferansen av europeiske kirker (KEK), oktober 2000
- 2) Beskrivelse av "Living in Community" – seminar om kirkene og romanifolket i Europa, mai 2001
- 3) Erklæring fra International Romani Union-Kongressen høsten 2000
- 4) Redegjørelse for romanifolkets situasjon for FNs Underkommisjon for sikring og fremming av menneskerettighetene, av 23.juni 2000

Göran Jansen redegjorde for de enorme problemer romanifolket står overfor. Det er særlig hans erfaringer fra Slovakia som utgjorde grunnlaget for hans innledning. Han viste også til at kirkene for en stor del var passive, og til dels utgjør en del av problemet med diskriminering. Jansen pekte på at sosialstøtten gis med lavere sats til romanifolket og for mennesker som har kommet tilbake etter å ha søkt asyl i et annet land, og pekte også på grunnleggende problemer i forhold til skolesystemet.

Han viste til at barn av romanifolket systematisk sendes på spesialskoler med henvisning til "biologisk" betingede læringsvansker. Disse barnas flerspråklige bakgrunn gir dem ofte et svakere utgangspunkt i det slovakisk-språklige skolesystemet, uten at dette tas hensyn til.

Han viste til de to organisasjonene som arbeider blant romanifolket med en internasjonalt mandat: International Romani Union (IRU) og Roma National Congress (RNC). I Norge har IRU styremedlem og president, og Jansen har selv deltatt på IRU-kongress i Slovakia. RNC arbeider mer for å få vestlige land til å innvilge asyl, mens IRU arbeider mye i Øst-Europa for at romanifolket skal bli. Jansen viste også til arbeidet for å styrke det generelle menneskerettighetsvernet, men framholdt at det også var viktig å ivareta minoritetsrettigheter, slik også EU har vektlagt.

Det ble til slutt gjort kort rede for de planene som Den norske kirke, i samarbeid med det europeiske kirkefelleskapet må utforme for at det kan skje en reell bevissthetsendring i kirkene, og at Generalforsamlingen i Trondheim i 2003 kan bety en endring. Det ble videre redegjort kort for arbeidet opp mot norske myndigheter for å sikre oppreisning for taterne – knyttet til behandlingen av Stortingsmelding 15 (2000-01) om nasjonale minoriteter.

Vedtak:

- 1) KISP takker for orienteringen!
- 2) KISP vektlegger styrket kontakt med IRU og en aktiv deltakelse overfor KEK og KEKs medlemskirker som særlig viktig i det videre arbeidet med romanifolket i Europa.

Sak 15/00: EVENTUELT

KISP fikk seg forelagt forslag til en uttalelse knyttet til FNs internasjonale dag mot rasisme, og ble invitert til å gi innspill på dette.

Det ble bestemt at det neste møtet i KISP skal skje 11.-12.oktober (eller 4. -5. – dersom dette ikke er høstferieuke).

21.mars 2001

Hans Morten Haugen
førstekonsulent

MEDL. AV KUIS PROSJEKTKOMITE

Dato
20.03.01

Vår ref.
01/150-1 VLH

Deres ref.

Deres dato

Protokoll fra møte i prosjektkomiteen for Kirkens U-landsinformasjon, tirsdag 13.mars 2001

Til stede: Ivar Johannessen, Raag Rolfsen (leder), Dag Arne Roum, Heidi Aarvik, Kjetil Fretheim (observatør, KN), Øystein Østerhus (observatør, Global Informasjon), Halvard Johannessen (siv.arb., KUI), Vebjørn L Horsfjord (daglig leder/ref.)

Førfall: Knut Finquist, Inger Kjersti Lindvig, Øyvind Mellem, Anne Veiteberg

Halvard Johannessen ledet en kort andakt ved begynnelsen av møtet.

Møtet ble åpnet ved at man godkjente innkalling og dagsorden. Det ble påpekt at dette for ryddighets skyld bør inn som fast punkt på dagsorden i kommende møter.

Sak KUI 01/2001: Protokoll fra møtet 21.11.2000
Protokollen var sendt ut og godkjent tidligere.

Vedtak: Protokollen tas til orientering

Sak KUI 02/2001: Orienteringssaker

- a. Tildeling av NORAD-midler for 2001
- b. Tildeling fra Opplysningsvesenets fond
- c. Sivilarbeider
- d. Besøk på bispekontorer

Daglig leder redegjorde kort for disse sakene, og henviste til informasjonen i innkallingen.

Vedtak: Redegjørelsen tas til orientering

Sak KUI 03/2001: Årsrapport 2000

Prosjektkomiteen diskuterte det utsendte utkastet til årsrapport for 2000. En rekke mindre punkter ble kommentert og diskutert og rettelser og justeringer vil bli innarbeidet i den endelige versjonen. Komiteen hadde ingen bemerkninger til disposisjonen eller de grunnleggende vurderingene som ligger under utkastet. Det ble påpekt at rapporten bør utformes slik at man ikke er avhengig av virksomhetsplanen for å forstå det som beskrives.

Vedtak: Daglig leder bes om å innarbeide de forslag til endringer som kom fram i samtalen. Arbeidsutvalget godkjenner rapporten før den sendes NORAD.

Sak KUI 04/2001: Årsregnskap 2000

Daglig leder redegjorde kort for regnskapet for 2001 som er gjort opp med et lite overskudd. Det er nå oversendt revisor.

Vedtak: Med forbehold om revisors godkjenning, godkjennes regnskapet for 2001.

Sak KUI 05/2001: Regnskapsrapport februar 2001

Regnskapsfører hadde ikke klar regnskapsrapporten for februar 2001. Daglig leder redegjorde kort for den økonomiske situasjonen, hvor løpende utgifter som lønn og kontorhold foreløpig er de viktigste utgiftspostene i 2001.

Sak KUI 06/2001: Revidert virksomhetsplan 2001

Daglig leder og valgt leder redegjorde for den reviderte virksomhetsplanen med budsjett som ble utarbeidet i januar på bakgrunn av NORADs tildeling. Denne er oversendt NORAD og danner grunnlaget for årets virksomhet

Vedtak: Den reviderte virksomhetsplanen for 2001 og det reviderte budsjettet godkjennes.

Sak KUI 07/2001: Studietur til Filippinene

Valgt leder og daglig leder redegjorde for studieturen til Filippinene på bakgrunn av den utsendte rapporten. De la vekt på utbyttet både i form av konkret liturgisk materiale for videre bearbeiding, og i form av kulturmøte og nyvunnen forståelse av filippinske forhold.

Komiteen stilte spørsmål omkring fraværet av en kvinne i delegasjonen, og ved hvilke forsøk som i realiteten var gjort for å få begge kjønn representert. Leder redegjorde for de prioriteringer som var gjort, hvor betydningen av kirkemusikalsk kompetanse var blitt vektlagt høyere enn kjønn i siste runde. Flere kvinnelige kirkemusikere var blitt forespurt og hadde takket nei.

Ellers påpekte komiteen det potensialet som ligger for oppfølging både i arbeid med liturgiske saker, med kirkemusikk for øvrig, med Du verden og i tilknytning til Tiåret mot vold.

Vedtak: Rapporten og redegjørelsen tas til orientering.

Sak KUI 08/2001: Tiåret mot vold

Generalsekretær i Mellomkirkelig råd, Stig Utne, innledet til samtale om Tiår mot vold (Bygg freden!), som nå er i oppstarten. Arbeidet ledes av en hovedkomite under Norges Kristne Råd, og det er ansatt en prosjektleder for å trekke arbeidet i gang. Tiåret ble lansert i Norge med et seminar på Nobelinstituttet i Oslo 14.mars.

Tiåret favner vidt, og i orienteringen ble det lagt vekt på at organiseringen ikke baserer seg på planer som legges sentralt, men på at lokale initiativer skal få blomstre og kan knyttes til tiåret. Det er også et mål å utløse midler fra forskjellige instanser til økt satsing på arbeid mot vold både i Norge og internasjonalt.

KUI vil ha en rolle å spille når det gjelder å formidle til norske menigheter noen av de internasjonale spørsmålene som faller inn under tiåret.

I samtalen etterpå ble flere konkrete prosjekter nevnt, blant annet arbeid med freds- og menneskerettighetssøndag og oppfølging av KISP-dokumentet *Sårbarhet og sikkerhet*. Den sterke symbolverdien i patronhylsene som blir gjort om til kors av tidligere barnesoldater (bl.a. illustrasjonen på forsiden av *Sårbarhet og sikkerhet*), ble understreket.

Vedtak: Prosjektkomiteen takker for orienteringen og vil ta arbeidet med tiåret inn i kommende virksomhets- og strategiplaner.

Sak KUI 09/2001: Ekstern prosjektstøtte, rapporter og søknader

Rapporter a - e

De utsendte rapportene ble raskt gjennomgått og kommentert

Vedtak: Rapportene tas til etterretning. Daglig leder bes om å utforme retningslinjer for søknader og rapporter som kan sikre en tydeligere rapportering fra prosjekter i framtida.

Søknad f

Søknaden fra Barne-festivalen "Barn er bra", v/ Georg C. Breivik ble raskt gjennomgått.

Vedtak: Barne-festivalen "Barn er bra" tildeles kr. 10.000,- i prosjektstøtte.

Sak KUI 10/2001: Pågående prosjekter

a) Du Verden 2001

Daglig leder redegjorde kort for arbeidet som er godt i gang i et fruktbart samarbeid med Kirkens Nødhjelp

b) Internett/ hjemmeside

Daglig leder redegjorde for planene om å prioritere arbeidet med en internettside som blant annet skal inneholde en database med liturgisk materiale fra Sør, basert på de utgivelsene KUI har kommet med på 90-tallet. KUI er tildelt kr. 50.000,- fra opplysningsvesenets fond til formålet. I tillegg kanaliseres penger også fra andre prosjekter inneværende år, blant annet internasjonal og økumenisk liturgi- og bønnebok, i retning dette arbeidet.

c) Internasjonal og økumenisk liturgi og bønnebok

Valgt leder redegjorde kort for arbeidet, og henviste til informasjonen i sakspapirene, blant annet utsendte referater fra arbeidet i arbeidsgruppa. Det legges nå opp til publikasjon på internett i første runde, med en målsetning om å lage en papirutgave om to til tre år når man har høstet mer erfaring med liturgi.

d) U-landssøndagen 2001

Daglig leder redegjorde kort for samarbeidet med KN om ulandssøndagen 2001, knyttet opp til tematikken HIV/AIDS.

e) Vennskapskonferanse i Stavanger

Daglig leder redegjorde kort for det initiativet som er tatt, og som medfører at konferansen inngår som en del av foreningen Vennskap Nord-Sørs konferanse i Stavanger 19.-21. oktober. Komiteen, hvor KUI samarbeider med NMS, KN, Global Info og Stavanger bispedømme, vil ha ansvar for delkonferansen rettet mot menighetenes vennskapssamarbeid.

f) Forbruk og rettferd

Det ble henvist til den korte orienteringen i innkallingen

g) Guds menighet – jordens største under

Det ble henvist til den korte orienteringen i innkallingen

h) Menneskerettighetssøndagen 2001

Det ble henvist til den korte orienteringen i innkallingen

i) Oppfølging av Sør-Afrika materiell ('Sannheten skal gjøre dere fri')
Daglig leder redegjorde kort for arbeidet med å tilrettelegget materialet i "Sannheten skal gjøre dere fri" slik at det kan tas enda mer i bruk i menighetene. Dette inkluderer blant annet arbeid med en CD-innspilling av materialet i Sør-Afrika i samarbeid med lærere ved Rønningen Folkehøyskole. Kristin Solli Schøien har vært engasjert til å utarbeide dette prosjektet.

I samtalen ble det uttrykt ønske om at Kristin Solli Schøien burde inviteres til et møte i prosjektkomiteen.

Vedtak: Redegjørelsene tas til orientering

Sak KUI 11/2001: "Til et åpent liv i tro og tillit"

Saken utgikk siden Gunn Heidi Dybdahl ikke hadde anledning til å møte.

Sak KUI 12/2001: Strategiplan 2003-2006

Prosjektkomiteen gjennomførte en kort idedugnad hvor tanker om KUIs framtidige arbeidsfelt og -betingelser ble kastet fram. Det ble foreslått at det settes av tid i tilknytning til neste møte til å fortsette prosessen.

Noen tanker som ble nevnt:

- Viktig å undersøke hva som fungerer lokalt. Støtte til lokale tiltak synes å skape mye aktivitet for relativt små summer.
- Arbeid med liturgisk materiale etc. fra Sør er med på å skape bevissthet om at det er mye å lære fra andre deler av verden.
- Vi kan gå inn i en tid hvor interessen for Nord-Sør-spørsmål vil ta seg opp igjen etter å hav vært i en bølgedal en stund.
- Det er viktig å levere produkter av høy kvalitet til dem som virkelig er interessert i de spørsmålene vi sysler med.
- KUIs forse kan ligge i kulturformidling, mens KN og misjonsorganisasjoner er mer fakta- og prosjektorientert
- KUIs forse kan ligge i uavhengighet i forhold til innsamling etc. Potensiale for å ta opp upopulære eller glemte emner.
- Viktig å satse på vennskapsmenighetssamarbeid.
- Viktig å peke på handlingsalternativer.
- KUI kan spille en rolle ved å legge til rett for teologisk refleksjon omkring kirkas engasjement i Nord-Sør-spørsmål.

Vedtak: Det settes av mer tid til saken på neste møte

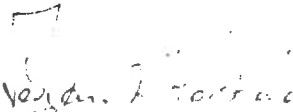
Sak KUI 13/2001: Eventuelt

Det ble ikke meldt saker til eventuelt.

Neste møte er mandag 11.juni. En del av møtet blir fellesmøte med Global Info. For å få mer tid til arbeid med strategiplan, setter vi av tiden fra kl.10 til 16.

Med vennlig hilsen,

Raag Rolfsen /s/,
leder

Vebjørn L. Horsfjord,
daglig leder

REFERAT fra møte i SAMARBEIDSRÅD FOR MENIGHET OG MISJON 01.02.2001

Til stede:

- Areopagos:

Knud Jørgensen
Harald Skarsaune

- Den Norske Israelsmisjon:

Rolf Gunnar Heitmann

- Normisjon:

Hans Thore Løvaas
Kristin Bøhler

- Den Norske Tibetmisjon:

Gunnar Johnsen

- Det Norske Misjonsselskap:

Rune Rasmussen
Bjarte Thorsen
Kjetil Aano (deler av møtet)

- Kirkerådet:

Ørnulf Steen

- SMM:

Tore Laugerud

Forfall Odd Bondevik, Bispemøtet, Erling Pettersen, Kirkerådet.

Møtet ble åpnet med bønn i kapellet.

Innkalling med dagsorden ble godkjent.

SAK SMM 01/01 REFERATSAKER OG INFORMASJONER

a) *Protokollen fra SMM-møtet 07.12.2001* ble godkjent.

b) *Nytt fra partene*

DNI har hatt et møte med MKR der man drøftet misjonsforståelse og kirkens forhold til palestinerne, med utgangspunkt bl.a. i Stig Utne's uttalelser om jødemisjon i et møte i DMT. DNI ønsker å følge opp denne kontakten med MKR.

DNT kommer nå inn med flere folk i Tibet, og drøfter strategi og ressursbruk i forhold til dette.

MKR orienterte om prosjektet "Guds menighet, jordens største under", der en ønsker å undersøke hva kontakt med kirker i sør og øst har betydd for norske lokalmenigheter. Videre ble det orientert om arbeidet med nye retningslinjer for tildeling av OVF-midler til søsterkirker og fra møte i det Latinamerikanske, evangeliske kirkerådet, der Ørnulf Steen har deltatt.

NMS omorganiserer sitt utarbeid. Den gamle regionorienterte modellen erstattes med en mer virksomhetsorientert modell med tre tverrgående fagstillinger for feltene diakoni/bistand, evangelisering/menighetsbygging og organisasjonsbygging. De regionale misjonssekretærene vil mer framstå som stillinger med personalansvar. NMS forbereder 100-årsjubileum for arbeidet i Asia i 2002. Man har nylig arrangert en fagdag om misjonerende menigheter for hele organisasjonen.

Normisjon har mange utfordringer i startfasen med nytt materiell, datakommunikasjon osv. Markerer med en stor festgudstjeneste søndag 04.04. Det vil snart bli arrangert en ny vennskapsreise, denne gang for menigheter med prosjekter/relasjoner til Mali.

Areopagos har begynt å trekke sine partnerorganisasjoner ute og hjemme inn i de styrende organer. Det innebærer en utvidelse av Representantskapet med 10 personer. Organisasjonen må gjennomtenke sin identitet i skjæringspunktet mellom medlemsorganisasjon og stiftelse. Det er viktig å holde fast på denne dobbelte identitet, men hva betyr medlemsidentiteten? Det arbeides bl.a. med en oppfølging av Mekong og med nordisk innflytelse på LVFs misjonsdokument. Organisasjonen har fått hjemmesider på www.areopagos.no

SMM Tore Laugerud orienterte om foreløpige samtaler med den nye lederen av PF, Ingeborg Midttømme om et eventuelt PF-engasjement for prester/menighetsledere som opplever forfølgelse/innskrenkninger i forhold til religionsfrihet.

c) Lys og Salt konferansen i Stavanger i mars

Det er god påmelding til konferansen. Påmelding fra Døvekirken medfører et behov for å skaffe døvetolker. Det skal budsjetteres for tilretteleggingstiltak ved alle arrangementer der Kirkerådet deltar som arrangør. Store forfølgelser i Kino for tiden gir usikkerhet m.h.t. de kinesiske gjestene.

d) Evaluering av Vennskapsbesøk 2000

Brev med evaluerings skjema er nå sendt fra Jubileum 2000 til alle menighetene som hadde vennskapsbesøk.

e) Ajourførte vedtekter

Vedtekter for SMM, ajourført i henhold til vedtak i sak SMM 31/00 var vedlagt sakspapirene.

f) Planlegging av vennskapskonferanse

KUI har tatt initiativ til en ny vennskapskonferanse i Stavanger, jmf. Hamar-konferansen i 1998. En gruppe som også består av folk fra Global info, KN, NMS og Stavanger bispedømme forbereder konferansen. Tidspunkt er enda ikke bestemt.

g) Misjon i åpenbaringstiden, Kirkerådets menighetssendinger

Tore Laugerud orienterte om endringer i Kirkerådets tenkning og praksis rundt menighetssendinger. Bl.a. ønsker en å ta nettet mer aktivt i bruk. Alt materiell legges ut der, med mulighet for å bestille skriftlig materiell. SMMs prosjektgruppe (MÅP) vil måtte drøfte sammen med Kirkens informasjonstjeneste hva dette innebærer med hensyn til misjonsmateriellet.

h) Aksjon håp

SMM ønsker å drøfte saken når evalueringen foreligger.

SAK SMM 02/01: STILLINGSSPØRSMÅLET SENTRALT

Bakgrunn: SMM behandlet saken på grunnlag av et notat fra daglig leder.

SMMs behandling: Tore Laugerud fratrådte under SMMs behandling av spørsmålet om å kunne bruke av arbeidstiden til å slutføre KIFO-prosjektet om misjon i lokalmenighetene.

Vedtak:

1. *SMM gir sin tilslutning til at daglig leder bruker inntil en dag i uka av sin arbeidstid i vårsemesteret 2001 til fullføring av KIFO-prosjektet "Misjonerende menigheter- en undersøkelse av holdninger og engasjement for ytremisjon i lokalmenigheter i Den norske kirke.*
2. *SMM gir sin tilslutning til at det engasjeres en person i et engasjement tilsvarende 20-50% stilling for å ivareta basisoppgaver, eventuelt også prosjektoppgaver innen SMM og gir AU fullmakt til å iverksette vedtaket. Utover basisoppgaver konsulteres styringsgruppa for samarbeidsprosjektet "Misjonerende menigheter".*

SAK SMM 03/01: REGIONALE MISJONSKONSULENTSTILLINGER

Bakgrunn: SMM behandlet saken på bakgrunn av et notat fra daglig leder.

SMMs behandling: I notatet var det bl.a. listet opp en del forhold som det gjensto å bringe klarhet i. Under møtet klargjorde DNT at de ønsker å bidra til misjonskonsulentstillingen i Bjørgvin og til opprettelse av stilling i Nord-Hålogaland. Organisasjonen er også innstilt på å være med i Stavanger ved en omorganisering av stillingen der. Areopagos klargjorde at de ønsker å bidra til opprettelse av ny stilling i Nord-Hålogaland. Partene er inneforstått med å dekke restbeløpet som skal til for å gå videre med en 75% stilling i Møre. Klargjøringen innebærer at det ligger til rette for å videreføre/opprette konsulentstillinger i den størrelsesorden det er søkt om midler til i bispedømmene Tunsberg, Agder, Bjørgvin, Møre, Nidaros og Nord-Hålogaland.

Borg bispedømme har ønsket å endre stillingens form. Partene i SMM er åpen for dette, men uttrykte skepsis til den organisasjonsmodellen som er foreslått, og understreker at endringer i retning av andre oppgaver enn misjon må få konsekvenser for finansieringsmodellen. NMS opplyste at i Stavanger bispedømme er det nylig tilsatt ny misjonskonsulent etter den bilaterale samarbeidsmodellen mellom NMS og BD. De andre organisasjonene var invitert til samarbeid, men ga ikke positive tilbakemeldinger i tide. Normisjon, DNI og DNT sentralt signaliserer nå ønske om å være med. Bl.a. på bakgrunn av bispedømmets bruk av misjonskonsulenten i Sør-Hålogaland til vikarpresttjeneste, ble det reist spørsmål om hvorvidt det er grunnlag for 100 % stilling som misjonskonsulent i bispedømmet. Arbeidet med avklaringen av størrelse og profil på stillingene i Borg, Stavanger og Sør-Hålogaland videreføres gjennom regionale prosesser.

SMMs rolle i forhold til opprettelse/finansiering av regionale misjonskonsulentstillinger er samråd og koordinering. Vedtak fattes i de regionale SMM-organ, på grunnlag av intern organisasjonsmessig behandling hos partene.

SAK SMM 04/01: NOU 2000:26 "...TIL ET ÅPENT LIV I TRO OG TILLIT

Bakgrunn: SMM behandlet saken på grunnlag av utredningen og et notat fra undervisningskonsulent Gunn Heidi Dybdahl.

SMMs behandling: Gunn Heidi Dybdahl innledet til samtale. Normisjon/Acta og NMS har egne barne- og ungdomsorganisasjoner og mottar utredningen til organisasjonsmessig høring. Hensikten med å bringe saken opp i SMM sammenheng er dels å løfte den fram, dels å gi mulighet til utveksling av synspunkter i SMM-fellesskapet i forkant av høringen i den enkelte organisasjon.

SMM var særlig opptatt av misjonsutfordringen: hvordan nå barn og unge i vår tid. I samtalen ble to aspekter ved dette understreket: realisme i forhold til den misjonssituasjon vi befinner oss i i dagens Norge, og en tilnærming som passer inn i en postmoderne opplæringssituasjon. SMM-organisasjonene stilte spørsmål ved om den foreliggende utredningen tar tilstrekkelig høyde for dette.

SMM ser positivt på den viljen til samarbeid mellom kirke/menigheter og organisasjoner som ligger i innstillingen. Samtidig stilte man spørsmål ved hvorvidt modellen er dynamisk nok. SMM vil her vise til de erfaringer man har hatt med en vitalisering av menighetenes misjonsengasjement gjennom å utvikle modeller der kirkelige organer og frivillige organisasjoner virker sammen som team i løsningen av konkrete oppgaver, og oppretter stillinger som styres og finansieres i fellesskap.

Vedtak:

SMM ser med glede på det initiativ til å styrke dåpsopplæringen i Den norske kirke som kommer til uttrykk gjennom NOU 2000: 26. SMM ber daglig leder om å nedtegne noen punkter på grunnlag av SMMs samtale, som kan inngå i høringsmaterialet.

SAK SMM 05/01: REGNSKAP 2000

Bakgrunn: SMM behandlet saken på bakgrunn av en regnskapsoversikt fra daglig leder.

SMMs behandling: SMMs regnskap føres og revideres som en del av Kirkerådets regnskap. SMM kontrollerer gjennom sin behandling utgiftene og fordelingen av dem i forhold til budsjettet

Vedtak:

SMM godkjenner den fremlagte regnskapsoversikt for 2000, og ber Kirkerådet fakturere partene som det fremgår av oversikten.

SAK SMM 06/01 MØTEPLAN FOR HØSTEN

Saken ble utsatt p.g.a. forfall fra representanter for bl.a. fra Bispemøtet og Kirkerådet.

MEDLEMMENE I RESSURSGRUPPA FOR DIALOG MELLOM RFL OG DNK

Dato
09.02.01

Vår ref.
01/7-3 HMH

Deres ref.

Deres dato

Referat fra møte fredag 2.februar kl 10.00 til 12.00

Til stede: Fra RFL: Leif Bodin Larsen, Sandra Gustavsven
Fra Dnk: Hans Morten Haugen

Bakgrunnen for at møtet kom i stand, var misforståelser hvor ingen bærer ansvaret alene, knyttet til at februar og mars har sammenfallende dager og datoer. Dette gjorde at RFLs gruppe kom en måned "før tida". Siden RFL hadde reist langt for å komme på møtet, og det var en felles erkjennelse av at det var viktige spørsmål å samtale rundt, ble det enighet om å gjennomføre møtet. Det er imidlertid ikke gitt at møtet blir regnet som et ordinært møte i dialoggruppen. Dette må bli en vurdering også av ledelsen i de sentralkirkelige rådene.

Sak 01/01: Godkjenning av innkalling og dagsorden

Dagsordenen var ikke laget eller sendt ut. Det ble foreslått en dagsorden ved møtets åpning som det var enighet om.

Vedtak: På bakgrunn av forhold nevnt over, godkjennes dagsordenen.

Sak 02/01: Godkjenning av referat fra møtet 14.desember 2000.

Det ble kommentert at for noen av de punktene som skulle følges opp til dette møtet, var det ennå ikke skjedd noe. Dette ble tatt til etterretning.

Vedtak: Referatet fra møtet 14.12.01 godkjennes.

Sak 03/01: Arbeid med markeringer

Det ble nevnt at det legges planer for en minnestund på Ris Kirke den 7.mai som vanlig. Dersom det er ønskelig med kirkelig deltakelse på denne minnestunden, vil det komme brev om dette fra RFL. For øvrig var det ingen konkrete minnestunder som er planlagt, men deltakelse på ulike festivaler, bl.a. Melbu-festivalen.

Vedtak: Informasjonen tas til etterretning.

Sak 04/01: Arbeid med skolesaker

RFL skal ha et møte med KUF den 7.februar om et tilbakevendende problem knyttet til at foreldre tar ungene sine ut av skolen for å reise. Dette skjer svært tidlig på våren. RFL har ikke tidligere tatt dette opp med myndighetene, men opplever nå at dette er nødvendig. Forslaget er at foreldrene kan ta barna ut av skolen fra 17.mai, og at det skal legges til rette for undervisning i blant annet håndverk og romanispråk i denne perioden fram til sommeren, med basis i opplæringslovens §2-11 om permisjon fra den pliktige opplæring. Det ble fra Dnk pekt på at det i praktiseringen av menneskerettighetene er en avveining mellom barns interesser, foreldrenes interesser og samfunnets interesser, og at barns interesser hadde fått gradvis større betydning.

Det er viktig at ønsket om å føre videre romanispråk blir kommunisert tydelig til myndighetene, siden de selv ikke investerer noe for å gjennomføre sine forpliktelser etter artikkel 27 (om minoriteter) i FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter.

Det ble videre meldt fra RFL at prøveordningen med å kunne gå opp til fagprøve uten de formelle skolekravene har vært gjennomført i Sør-Hedmark. Foreløpig har få personer benyttet seg av denne ordningen.

Vedtak: Vi kommer tilbake til denne saken på vårt neste møte.

Sak 05/01: Europeisk arbeid

Det ble meldt at arbeidet med en bevissthetsendring i de europeiske kirkene er sentralt. Til seminaret i Bratislava i mai er det fra RFL gitt klarsignal til at Gøran Jansen kan delta på Kirkens kvote, og det er også meldt positivt tilbake på deltakelse for Bjørn Hvinden.

RFL brakte på banen problemet med visumplikt for asylsøkere av romaniavstamning fra Øst-Europa. Det ble spurt om hva Den norske kirke kan gjøre for å bistå de som møter avvisning når de kommer til Norge.

Vedtak: RFL og Dnk bekrefter ønsket om å arbeide i forhold til europeiske utfordringer.

Sak 06/01: Politisk arbeid

Det ble opplyst at brevet til Kommunalkomiteen nylig var blitt sendt, og at det rett i etterkant av vårt møte skulle være et møte med saksordføreren og andre i Komiteen. Det er likevel mulig for rådene å komme med innspill som så blir formidlet til Komiteen så snart det lar seg gjøre. Innstillingen legges fram den 15. februar, og det er trolig at plenumsdebatten vil komme innen 10-12 dager deretter.

Vedtak: Det er viktig å følge arbeidet videre.

Sak 07/01: Stiftelsen Romanifolket / Taterne

Det ble opplyst om at Den norske kirke ikke har hørt noe mer fra Stiftelsen på de politiske innspillene som har kommet, og at RFL ikke ønsker å føre videre noe formelt samarbeid med Stiftelsen.

Vedtak: Orienteringene tas til etterretning.

Sak 08/01: Samarbeidsavtalen.

Det var ikke skjedd noe nytt, og det er grunn til å hevde at Avtalen fungerer etter intensjonen.

Vedtak: Orienteringene tas til etterretning.

Sak 09/01: Eventuelt

Det ble opplyst fra RFL om at deres årsmøte skal være den 21. juli. Stedet er ennå ikke bestemt. Neste møte i dialoggruppen ble foreslått til onsdag 18. april kl 10-13 (med mat).

Oslo 9.mars 2001

Hans Morten Haugen
førstekonsulent og referent

KIRKERÅDET

Møtebok

PROTOKOLL NEMND FOR KVINNE- OG LIKESTILLINGSSPØRSMÅL

26.02.01

Saks.nr: 01/140-1 013/5-3

Møtet fant sted i Kirkens hus, Oslo.

Til stede: Anne Dalen
Gry Friis Eriksen
Reimunn Førsvoll
Berit Øksnes Gjærløw
Tove-Lill Labahå
Kai Lindset
Ola Steinholt

Forfall: Kari Lintveit
Kjersti Marie Lægdene

Fra sekretariatet: Synnøve Hinnaland Stendal

Anne Dalen åpnet møtet med en liturgisk andakt i kapellet.

Torill Edøy deltok under sak NFKL 10/01 a) med en innledning til samtale om kvinne- og likestillingsperspektiv på funksjonshemmedes situasjon.

SAKSLISTE

Sak NFKL 1/01	Godkjenning av innkalling og dagsorden
Sak NFKL 2/01	Protokoller
Sak NFKL 3/01	Situasjonen på feltet kvinne- og likestillingsspørsmål
Sak NFKL 4/01	Årsplan for de sentralkirkelige råd
Sak NFKL 5/01	Arbeidet i familiestrukturgruppa
Sak NFKL 6/01	LVFs utkast til planen "Churches Say 'NO' to Violence against Women"

- Sak NFKL 7/01 Evalueringskonferanse for arbeidet i tilknytning til fagetiske personalråd for overgrepssaker
- Sak NFKL 8/01 Liturgisk program for 8.mars 2002
- Sak NFKL 9/01 Forslag til representant fra Norge i KVs økumeniske lederutviklingsprogram for kvinner
- Sak NFKL 10/01 Orienteringssaker
- Sak NFKL 11/01 Nye møter
- Sak NFKL 12/01 Eventuelt

Sak NFKL 1/01 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak: Innkalling og dagsorden er godkjent.

Sak NFKL 2/01 Protokoller

Vedtak: Protokoll fra møte i NFKL/AU 14.11.00 og 17.1.01 er godkjent.

Når det gjelder AUs behandling av forslag til arbeidsprogram for 2001 vil NFKL påpeke at hele nemnda burde ha fått anledning til å komme med synspunkter.

Sak NFKL 3/01 Situasjonen på feltet kvinne- og likestillingsspørsmål

Vedtak: Saken tas til orientering. NFKL vil gi uttrykk for sine synspunkter på situasjonen på feltet kvinne- og likestillingsspørsmål i et brev til rådernes ledere.

Henvendelsen til rådernes ledere vedlegges protokollen.

Sak NFKL 4/01 Årsplan for de sentralkirkelige råd

Saksdokumenter:

- Sak nr. KR 10/01 Årsplan for de sentralkirkelige råd
- Notatet Internasjonal satsing på kvinner og likestilling? ved Tove-Lill Labahå

Vedtak: Årsplan for 2001 tas til orientering.

Som oppfølging av planen vil NFKL be om et møte mellom ledelsen i sekretariatet for de sentralkirkelige råd og NFKL/AU for å drøfte hvordan det best kan bevisstgjøres om feltet kvinnespørsmål og likestilling.

Berit Gjærløw bes om å møte ved behov.

Sak NFKL 5/01 Arbeidet i familiestrukturgruppa

Saksdokumenter: Notat om arbeidet i Familiestrukturgruppa, ved Gry Friis Eriksen

Vedtak: Nemnda slutter seg til hovedlinjene i det framlagte notatet og ønsker lykke til videre med et spennende arbeid.

Sak NFKL 6/01 LVFs utkast til planen "Churches Say 'NO' to Violence against Women"

Saksdokumenter: - Planutkastet "Churches Say 'NO' to Violence against Women" med oversendelsesbrev av 13. des. 00
- Notat med forslag til momenter i en høringsuttalelse om LVFs plan mot vold, ved Reimunn Førsvoll
- Notat om forandringer i straffeloven vedrørende seksualforbrytelser, ved Reimunn Førsvoll

Vedtak: Nemnd for kvinne- og likestillingsspørsmål vurderer LVF's utkast til planen "Churches Say 'NO' to Violence against Women" som et godt, grundig og allsidig dokument. Planens klare profil og helhetlige syn på vold og overgrep og verdsettes. Som svar på LVFs etterlysning av eventuelle relevante opplysninger/eksempler fra de enkelte land som gjelder arbeidet mot vold og overgrep, kan blant annet de betydelige endringene i straffelovens bestemmelser om seksualforbrytelser som ble vedtatt i 2000 nevnes.

LVFs plan bør komme arbeidet i Norge i tilknytning av Tiåret mot vold til gode. Nemnda oppfordrer også til at det i regi av Tiåret mot vold utarbeides et enkelt bibelmaterial som kan brukes av grupper i menighetene som ressursstoff for samtale om vold og overgrep mot kvinner.

Arbeidsutvalget og sekretæren samarbeider om en høringsuttalelse til LVFs plan. Uttalelsen tar utgangspunkt i nemndas vurderinger og det stoffet som måtte foreligge fra Ressurssenteret og bispedømmekontorene og eventuelle andre instanser som har synspunkter på planutkastet.

Sak NFKL 7/01 Evalueringskonferanse for arbeidet i tilknytning til fagetiske personalråd for overgrepssaker

Vedtak: Trine Anstorp, Odd Bondevik, Gry Friis Eriksen og Ole Jakob Modalsli oppnevnes til forberedelsesgruppe for en konsultasjon for de fagetiske personalrådene for overgrepssaker. Synnøve Hinnaland Stendal bes om å være sekretær for gruppa.

Konsultasjonen skal gi faglig stimulans og anledning til å drøfte erfaringer fra og utfordringer for de fagetiske personalrådene. Rådenes ansvar for forebyggende arbeid på lokalplanet bør fokuseres spesielt i denne sammenhengen. Konsultasjonen bør finne sted våren 2002.

Sak NFKL 8/01 Liturgisk program for 8. mars 2002

Vedtak: Nemnd for kvinne- og likestillingsspørsmål vil utfordre Forum for teologi til å utarbeide et forslag til ressursmaterial for 8.marsgudstjeneste år 2002. Arbeidsutvalget forestår eventuell bearbeidelse av utkastet, som bør foreligge i Kirkerådets sekretariat innen 1. sept. d.å..

Sak NFKL 9/01 Forslag til representanter fra Norge i KVs økumeniske lederutviklingsprogram for kvinner

Saksdokumenter: Henvendelse fra Kirkenes Verdensråd av 15.des 2000 angående et økumenisk lederutviklingsprogram for kvinner

Vedtak: Nemnd for kvinne- og likestillingsspørsmål foreslår en av følgende personer som deltaker i KVs lederutviklingsprogram for kvinner:

- Siri Magnussen
- Kristine Sandmæl
- Gro Elin Sinnes
- Anne Weider Aasen

Sak NFKL 10/01 Orienteringssaker

- a) Kvinne- og likestillingsperspektiv på funksjonshemmedes situasjon
- b) Fra FOKUS
- c) Fra Nordisk økumenisk kontaktforum for kvinner
- d) Fra Nordisk økumenisk kvinnekomite
- e) Kvinnekonferanser
- f) Fra Kirkemøtet 2000
- g) Invitasjon til Støttesenteret mot Incest sitt 15-årsjubileum
- h) Lisensiatoppgave om stortingsdebatten om kvinnelige prester på 1930-tallet
- i) Rapport fra Kirkenes Verdensråds konsultasjon om kvinner og kamp mot rasisme i India i des. 1999
- j) Invitasjon fra KrF til høringen Forvaltning av petroleumsformuen
- k) Jorunn Øklands disputas 3. mars 01

Vedtak: Sakene tas til orientering.

Når det gjelder kvinne- og likestillingsperspektiver på funksjonshemmedes situasjon takker nemnda Torill Edøy for en informativ innføring i emnet og for nyttige skriftlige bidrag. Nemnd for kvinne- og likestillingsspørsmål vil anbefale at temaet seksuelle overgrep mot funksjonshemmede tas opp i rammen av Tiåret mot vold.

Reimunn Førsvoll bes om å representere Nemnd for kvinne- og likestillingsspørsmål ved Støttesenteret mot Incests 15-årsjubileum 8. juni d.å. om han allikevel er i Oslo den dagen.

Sak NFKL 11/01 Nye møter

Vedtak: Nytt møte i Nemnd for kvinne- og likestillingsspørsmål blir fredag 23. nov. d.å..

Sak NFKL 12/01 Eventuelt

Idedugnad i KUF om kvinner i ledende stillinger i kirka

Vedtak: Nemnd for kvinne- og likestillingsspørsmål beklager at ikke Kirkerådet var representert på KUFs idedugnad om kvinner i ledende stillinger i kirka.

Gry Friis Eriksen

Synnøve Hinnaland Stendal

LEDERNE I DE SENTRALKIRKELIGE RÅD

Dato
15.03.01

Vår ref.
/ - SHS

Deres ref.

Deres dato

Reduksjon av innsatsen på feltet kvinne- og likestillingsspørsmål

Nemnd for kvinne- og likestillingsspørsmål har blitt orientert om at den interne ledergruppa i de sentralkirkelige råds sekretariat har bestemt at vår sekretærs arbeidsinnsats på feltet kvinne- og likestillingsspørsmål skal være redusert med 50% fra januar 2001. På vårt møte i februar d.å. drøftet ei samlet nemnd saken. Vi anser reduksjonen som så beklagelig at vi har gjort vedtak om å henvende oss til lederne for de sentralkirkelige råd, som representerer det nivået i organisasjonen som i si tid oppnevnte nemnda.

En situasjon med så redusert innsats som en regulær ordning på dette feltet, må en etter det vi erfarer tilbake til første del av 1980-tallet for å finne. Det var vel ikke meningen at en halvering av innsatsen skulle bli resultatet etter at Det økumeniske tiåret 1988 – 98 – kirker i solidaritet med kvinner er avsluttet? Det en risikerer er at Kirkemøtets mange viktige vedtak nå framstår mer som honnørord og festtaler, enn som incitament til at engasjementet med kvinne- og likestillingsspørsmål fortsatt skal få rom og utviklingsmuligheter på lik linje med andre felter i de sentralkirkelige råd.

Vi vil også minne om den strategiplanen for kvinnespørsmål og likestilling som Kirkemøtet fikk seg forelagt i 1999 og som var bakgrunn for at møtet vedtok følgende som rammeplan for de kommende 8 år, med de tre siste hovedmålene med delmål som prioriterte områder:

- I Fremme kvinners deltakelse på alle plan i kirken
 - a) Arbeide videre med kvinner og ledelse
 - b) Styrke kvinnelige presters stilling
 - c) Styrke jenters og kvinners bevisstgjøring og posisjon i det kirkelige arbeidsmarkedet

- II Synliggjøre og styrke kvinners arbeid med teologi, gudstjeneste- og trosliv
 - a) Arbeide med inkluderende språk i gudstjeneste og liturgi
 - b) Arbeide med teologiske bidrag til samfunnsdebatten ut fra kvinneperspektiv

- III Vektlegge kvinners kompetanse i kirkens arbeid for fred, rettferdighet og vern om skaperverket
 - a) Samarbeide med kvinner i Sør
 - b) Bidra til at innvandrerkvinnens stilling styrkes
 - c) Videreføre økumenisk kontakt og samarbeid

- d) Drøfte miljøvern i et kvinneperspektiv
- IV Intensivere kirkens innsats mot vold og overgrep
- a) Mobilisere kvinners og menns ressurser og videreutvikle apparatet mot vold og overgrep
 - b) Fokuserer på seksuelle overgrep mot gutter
 - c) Arbeid med gudsbilde, språk og liturgi i lys av overgrepserfaringer
 - d) Arbeide med overgrep og vold mot kvinner i krigssituasjoner
- V Arbeide for et likeverdig og likestilt fellesskap
- a) Arbeide med spørsmål om jenters og gutters kjønnsidentitet og selvbylde
 - b) Arbeide med kvinneroller/mannsroller og relasjonsidentitet
 - c) Styrke bevisstgjøringen av jenter/gutter og unge kvinner/menn som deltakere i kirken
 - d) Arbeide med lederskapsmodeller i forhold til kjønnsroller
 - e) Arbeide med hjemmets og familiens betydning for identitet og fellesskap

Både hovedmål og delmål forutsetter en omfattende innsats. I tillegg skal den løpende virksomheten opprettholdes og utvikles. Som et eksempel vil vi nevne Det Lutherske Verdensforbunds plan "Churches Say 'NO' to Violence against Women" som det vil være viktig å følge opp også fra de sentralkirkelige råds side. I tråd med dette håper vi dessuten at vold mot kvinner kan bli en viktig del av Tiåret mot vold.

Nemnd for kvinne- og likestillingspørsmål vil også påpeke behovet for at kjønns- og likestillingsperspektiver blir integrert i de sentralkirkelige råds totale virksomhet. Dette forutsetter blant annet et målrettet arbeid med klare ansvarsforhold, helhetstenkning og tverrfaglig samarbeid. All erfaring tilsier at det beste utgangspunktet for å integrere kjønns- og likestillingsperspektiver, er å ha et spesialarbeid på feltet som fungerer.

For å ta fatt på og gå videre med oppgavene på feltet vårt, er en reduksjon av sekretærens innsats det vi minst behøver. På bakgrunn av situasjonen i fjor da nemnda ikke hadde noe møte og innsatsen var redusert, er halvingen på dette feltet i år desto mer urimelig og alarmerende.

NEMND FOR KVINNE- OG LIKESTILLINGSSPØRSMÅL

Gry Friis Eriksen
leder

Synnøve Hinnaland Stendal
sekretær